

Arbejdet er kilden til al rigdom, og hele
udbyttet bør tilfalde dem, som arbejder.

Arbejdsordning ved statens overtagelse
af produktionen.

Gratis og fælles undervisning i statskoler
oprettelse af børneopdragsanstalter.

Indførelse af normalarbejdsdag.

Udbyddelsen af alle sociale og politiske
uligheder, som deler folket i klasser.

Social-Demokraten.

Organ for det norske arbeiderparti.

Bladets ekspedition er i Øvre Voldgade 13. — Redaktionskontoret: Åkersøvejen 12.

Nr. 65.

Bladet kan bestilles paa alle postanstalter og
i Kristiania i egged. Pris 1 kr. kvartalet,
iberegnet porto, eller 10 øre pr. uge indenbys.

Torsdag den 21. august 1890.

Bladet udkommer to gange ugentlig. Abo-
risterne indskrives for 10 øre pr. petittlinie.
For flere ganges indrykning gives rabat.

7. aarg.

Den 3die skandinaviske arbejderkongres.

(Slutning.)

—o—

Eftermiddagsmøde kl. 3 (lørdag).

Ordstyrer: C. Jeppesen.

Den delegerede for Sagenes arbej-
dersamfund, O. P. Keyser, forlangte til-
føjet protokollen: „Naar jeg stemte for
komiteens resolution var det under for-
udsætning af, at tillægget om landsar-
bejde, fremsat af Knudsen, Stange, maatte
blive vedtaget.“

Knudsens tillæg var saalydende:

„For landarbejdet bør 8-timers-dag
opstilles som norm for tidbetalingen.
Naar protokollen: „Naar jeg stemte for
komiteens resolution var det under for-
udsætning af, at tillægget om landsar-
bejde, fremsat af Knudsen, Stange, maatte
blive vedtaget.“

Man gik derefter over til dagsorde-
nens punkt

II. Hvad kan der gøres for at forbedre
landarbejdernes kaar?

Er det praktisk at forde og eventu-
elt søge gennemført:

a. Indførelse af fællesdrift i agerbruget
under den borgerlige stats kontrol?

b. Oprettelse af hypotek-banker for
at fremme jordens overgang til
statseje?

(Begge spørgsmål fremsendt fra det
revolutionære socialistiske arbejderparti,
Kjøbenhavn.)

Efter et indledende foredrag af Nik.
Pettersen, erklærede J. Jensen paa 21
danske delegeredes vegne ikke at kunne
deltage i afstemningen, da vedkommende
spørgsmaal ikke havde kunnet komme til
drøftelse i de foreninger, de repræsen-
terede, eftersom kongressens dagsorden
først bekjendtgjordes ved forhandlingens
begyndelse, og de følgende ikke havde
noget mandat til at fravige vedtagelser,
tagne paa den nylig afholdte danske
partikongres.

Nik. Pettersen og Axel Danielsson
fremsatte følgende forslag til resolution,
der efter en meget lang debat vedtoges:

„Kongressen udtaler:

at da landarbejderne lider under
de samme uheldige forhold som de in-
dustrielle arbejdere,

at da disse misforhold bunder i den
kjendsgjerning, at jorden saavel som de
øvrige produktionsmidler er en enkelt
klasses ejendom, hvorved den over-
vejende del af befolkningen gøres ejen-
domsløse —

bør det være arbejderklassens for-
maal at bringe jorden saavel som samtlige
arbejdsmidler under den arbejdende klas-
ses egen kontrol, gøre ende paa løn-
arbejder-systemet og saaledes umulig-
gøre det ene menneskes udbytning af
det andet.

Forat støtte landarbejderne i deres
kamp imod den besiddende klasse, bør
man ved alle midler søge at hæmme ud-
viklingens skadelige virkninger paa ar-
bejderens modstandsevne ved indførelse
af beskyttelses-forholdsregler, som kan
styrke arbejderklassen i dens kamp,
hvilke forholdsregler maa være af væ-
sentlig samme karakter som for de in-
dustrielle arbejdere, men afpassede efter
de specielle forhold indenfor jordbruget.

Endvidere udtaler kongressen:

at den borgerlige stat, hvis grund-
lag er den kapitalistiske udbytning, er
en absolut fiende af lønarbejderklassens
bestræbelser, og at det derfor ikke kan
være i arbejderklassens interesse at give
den borgerlige stat økonomiske magt-
midler ihænde, da den ifølge sin natur
kun kan benytte dem til at holde ar-
bejderklassen i et afhængighedsforhold,
som ikke fremmer arbejdersagen, —

samt at alle forsøg paa at opretholde
den mindre bondestand — det være sig
enten ved billige laan eller ved smaa-
udstyknings og bortforpagtning af stats-
jord — fra et socialistisk synspunkt er
forkasteligt, da disse bestræbelser, forud-
sat at de ikke aldeles mislykkes, kun
vil bidrage til at forlænge middelklas-
sens eksistens, som sejgest og mest for-
domsfuldt hænger fast ved den private
ejendomsret og derfor er blevet reak-
tionens bærer ligeoverfor den revolution-
ære arbejderbevægelse.“

Afstemningen foregik ved navneop-
raab, der havde det udfald, at 44 svarede
ja, 14 nej og 36 stemte ikke. 6 var
fraværende.

De forannævnte 21 danske delege-
rede forlangte — for at tilkjendegive
deres principielle stilling — følgende be-
slutninger paa deres sidste partikongres
tilføjet protokollen:

„Arbejdet er kilden til al samfunds-
rigdom og kultur og hele udbyttet bør
tilfalde dem, der arbejder.

I det nuværende samfund er arbejds-
midlerne (grund, jord, fabrikker, maskiner,
samfærdselsmidler o. s. v.) tagne i be-
siddelse af kapitalisterne, som saaledes
har tilvendt sig udbyttet af aartusinders
arbejde. Kapitalisternes herredømme
over arbejdsmidlerne er aarsag til poli-
tisk ufrihed, social ulighed samt splid
imellem nationerne, hvilket skaber elen-
dighed for samfundets produktive med-
lemmer. Privatkapitalismen umuliggjør
en paa retfærdighed grundet samfunds-
ordning og fremkalder planløs produk-
tion, hvorved uhyre værdier gaar til-
grunde.

Det er socialdemokratiets opgave,
at befri arbejdet fra den udbytende ka-
pitalisme. Alle partier, der ikke aner-
kender denne opgave for at være sta-
tens øjemed, er principielt socialdemo-
kratiets modstandere.

Gaaende ud fra forannævnte grund-
sætninger tilstræber det danske social-
demokrati at opnaa den offentlige magt
i samfundet, for ved hjælp af dette lov-
lige vaaben at gøre alle arbejdsmidler
til folkets fælles ejendom. Kun ved at
lægge den nuværende af privatkapital-
ister, aktieselskaber, staten og kommu-
nen ledede produktion ind under folkets
umiddelbare ledelse og kontrol, ved alt-
saa at ophæve det bestaaende lønarbejde,
vil produktionens udbytte kunne forde-
les efter en retfærdig maalestok. Det
folkelige lovgivningsmiddel til at gjen-
nemføre samfundsproduktionens store
værk er ekspropriation af arbejdsmid-
lerne.

Socialdemokratiet i Danmark virker
nærmest i national ramme. De aner-
kender dog i fuldeste maal, at socialis-
men ikke blot er et nationalt eller lokalt
spørgsmaal, men kræver theoretisk og
praktisk støtte af alle landes arbejdere.
Socialdemokratiets opgave i alle lande
maa være alle menneskers fuldkomne
frigjørelse uden hensyn til kjønn, race
eller nationalitet.“

Endvidere fordredes fra den delege-
rede for Sagenes arbejdersamfund, O. P.
Keyser, — paa de norske delegeredes
vegne, der havde erklæret: „stemmer
ikke“ — følgende tilføjet protokollen:

„Da spørgsmaalet hertilands har været
saa lidet oppe i den offentlige diskussion,
at der ikke har kunnet oparbejdes no-
gen opinion hverken for eller imod spørgs-
maalet, der kunde være til nogen ret-
ledning for stemmegivning, og da vi selv
er noget uklare over spørgsmaalet og
navnlig ikke kan overskue rækkevidden
af en saadan foranstaltning for vort land,
har vi ikke vovet at afgive stemme.“

Mødet sluttede kl. 6½ og nyt møde
ansattes til kl. 8.

Aftenmødet kl. 8.

Ordstyrer: J. Jensen.

Særlige forslag sættes under be-
handling:

a. Har indførelsen af fællesbagerier og
lignende nogen betydning for arbej-
derklassens økonomiske frigjørelse?
(Det revolutionære socialistiske
arbejderparti, Kjøbenhavn.)

b. Skolens ordning.
(Fyrstik-arbejderskernes forening,
Kristiania.)

c. Har den moderne arbejderbevægelse
nogen fordel af at deltage i valg til
de lovgivende forsamlinger.

(Socialistisk arbejderforening,
Kjøbenhavn.)

Punkt a toges tilbage af forslags-
stillerne.

Punkt b udgik af dagsordenen paa
grund af at repræsentanten for den fore-
ning, som havde opstillet spørgsmaalet,
nemlig fru Wullum, ikke var fremmød
til kongressen.

Man gik derpaa over til behandling
af punkt c.

Efter en længere debat vedtoges
følgende paa Pariserkongressen i 1889
vedtagne resolution mod 12 stemmer:

„I betragtning af,
at de delegeredes beretninger fra alle
lande har vist, at udelukkende økono-
miske organisationer (fagforeninger og
lignende grupper) ikke er tilstrækkelig
for den arbejdende klasses frigjørelse,
medens agitationen for en forkortet ar-
bejdsdag, indskrænkning af kvinders og
børns arbejde samt arbejderbeskyttelses-
love, har vist sig at være et middel til
at udvikle klassebevidstheden hos arbej-
derne, som er den første nødvendige be-
tingelse for, at arbejderne selv kan gjen-
nemføre deres befrielse;

at arbejderbevægelsens historie viser,
at henvendelser til bourgeoisitet ikke
bringer nogen fordel for arbejderne, og
at de kun tjener den regjerende klasse
til at slaa mynt af i politisk henseende;
at det, at den regjerende klasse sid-
der inde med den politiske magt, sætter
dem istand til at opretholde det udbyt-
tende system, som udspringer af de pri-
vate foretagender og den kapitalistiske
produktion;

at den ved hjælp af den offentlige
magt forhindrer statens kontrol over in-
dustrien og folkets kontrol over staten; —
erklærer den internationale kongres
i Paris:

1. I alle lande, hvor proletarerne
er i besiddelse af valgretten, bør de træde
ind i det socialistiske partis rækker og
ikke taale noget kompromis med et an-
det politisk parti, og ved benyttelsen af
deres stemmeret paa basis af deres re-
spektive grundlove søge at bemægtige
sig den politiske magt.

2. I alle lande, hvor proletarerne
er afskaarne fra valgretten og grundlov-
mæssige rettigheder, bør de kæmpe med
alle mulige midler for at opnaa stem-
meret.

3. At al anvendelse af undertryk-
kende magt fra den herskende klasses
side for at forhindre den fredelige ud-
vikling af samfundet hen imod en koo-
perativ organisation — der baade maa
være industriel og social —, vil være en
forbrydelse mod menneskeheden, og gjør
angribernes umenneskelighed fortjent til
den straf, som paalægges den af mænd,
der kæmper for sit liv og frihed.“

Kongressens forhandlinger om de
paa dagsordenen staaende spørgsmaal
var herved endt.

Protokollen blev oplæst og god-
kendtes af kongressen.

Forhandlingerne besluttedes trykt
og eksemplarer tilstilles de deltagende
foreninger.

Almindelig, lige og direkte valgret for alle
mænd og kvinder fra 22-aars alderen.

Valgdag paa en almindelig fridag.

Gratis og offentlig rejspleie.

Oprettelse af et folkeværn ifølgelig det
nuværende militærsystem.

Human omsorg for syge, gamle og
arbejdsinvalidere ved staten.

Religionen erklæres for en personlig sag.

Det besluttedes efter forslag af Axel
Danielsson, at den 4de almindelige skandi-
naviske arbejderkongres skal afholdes i
Malmø 1892 og ligesom den nu afslut-
tede kongres have en politisk karakter.

Tillige udtaltes ønske om, at for-
handlingsemnerne for næste kongres
maatte blive bekjendtgjort i betimelig tid.

Ordstyreren erklærede derpaa den
3die almindelige skandinaviske arbejder-
kongres for endt og udtalte ønsket om,
at man til næste kongres maatte mødes
med en dobbelt stærk og selvbevidst
skare, hvorefter han udbragte et leve for
et enigt proletariat.

C. Jeppesen. Fr. Sterky. J. Jensen.

K. Harvaas.

G. A. Olsen.

Huup.

Chr. Pedersen.

Festkomiteen for arbej- derkongressen

bedes at møde i Fælleslokalet torsdag
21de august kl. 8 aften til opgjør.

Det forenede norske arbejder- partis 4de landsmøde

fammentraadte mandag den 18de august kl. 8
formiddag. Til behandling forelaa:

1. Beretning og oplæsning af protokollen.
2. Regnskabet.
3. Om kontingent til hovedkassen.
4. Bør foreningerne inden det forenede nor-
ske arbejderparti støtte arbejdsnedlæggelser
der er i overensstemmelse med korporationer, som
ikke staar indordnet i partiet?

(Stomatoforeningen, Kr.a.).

5. Hvad kan der gøres for at indskrænke
indførelse af fæderarbejde fra landet
til byerne.

6. Hvad kan der gøres for at hindre salg
af nye møbler paa auktioner samt det
omfattende møbelhandelsystem.

Med undtagelse af „Kristiansands un-
derstøttelsesforening“ var samtlige partiet til-
sluttede foreninger repræsenterede. Til ord-
styrer valgtes Chr. Knudsen og til sekretærer
L. Lauritzen (Bergen) og J. Christensen. Ord-
styreren angav beretning og protokollen blev
oplæst. Mødet fandt mangler ved protokol-
tilførselen, hvorfor dens godkendelse udtaltes
indtil disse var rettet.

Det reviderede årsregnskab oplæstes og
godkendtes.

Om punkt 3, „kontingent til hovedkassen“,
utspandt sig en længere debat. E. Wahl frem-
satte følgende forslag:

Fra 1ste januar 1891 svarer de partiet
tilsluttede foreninger en kontingent til parti-
kassen af 2 øre pr medlem pr. maaned. Kon-
tingenten indbetales efter hver regnskabs-af-
slutning i de respektive foreninger.

Forslaget vedtoges enstemmigt.

Til besvarelse af punkt 4 udtaler lands-
mødet:

„Foreninger inden det forenede norske ar-
bejderparti har ingen forpligtelse til, og bør
ikke yde befunkter støtte til utenfor partiet staa-
ende organiserede korporationer.“

Vedtaget mot 1 stemme (Hvide).

Efter uogen debat om punkt 5 og 6 ved-
toges følgende besvarelse:

„De af de, som landarbejderne foraarsaker
byarbejderne, kan kun ophæves med frikon-
turrangeforskyttemets afstæffelse og indførelse af

fællesseje til produktionsbetingelserne; men til at naa dette maal er arbejderne organisasjon.

I anledning av et spørsmål, om hvorvidt lovene tillod, at der av partiassens midler bevilgedes til støtte ved arbejdsnedlæggelser, uispandt der sig en længere debat. Det vedtoges sluttelig at vælge en komite til at tage partiets love under behandling og foreta mulige forandringer; hertil valgtes E. Wähl, Wæmstad og Christensen.

Sluttelig foretoges valg paa hovedbestyrelse med følgende resultat: ordfører, E. Jepsen, sekretær, Christensen, øvrige medlemmer, Petersen, E. Wähl og N. Larsen. Suppleanter, Heide, Sinarjen og Wæmstad.

Mandag eftermiddag kl. 4 1/2, paa minuttet 24 timer efterat ulykken paa Holmenkollen var indtruffen, døde vor danske kammerat, mureren Otto Hansen.

Han var paa kongressen repræsentant for dansk murerforbund; han tok livlig del i diskussionen paa møderne og søndag formiddag havde han efter indbydelse holdt foredrag i Murerens union, herved var han og et par andre blet forhindret fra at deltage i fotturen, og for at indhente det forsamte besluttede sig til at tage vogn og derved kom de paa den ulykkelige fjæretur.

Om Hansens tilstand paa rikshospitalet er ikke stort at berette. Han mistede straks bevidstheden. Om natten var han meget urolig, til sine tider rasende. Ved tretiden mandag morgen sagde han: „syttte“, det var det eneste han havde udtalt. Man antager, at han intet øjeblik har været ved fuld bevidsthed.

Den avisde var henimot 40 aar og gift. Hans hustru blev pr. telegram øjeblikkelig underrettet om, at han var død.

I dag sendes liket i tre kister, hvorav den inderste er en zinkfiste, med dampstibet „Nidaros“ til Kjøbenhavn.

Utslugten om søndagen til Frognerfæteren og Holmenkollen.

—o—

Allerede før kl. 10 begyndte større og mindre flokke av kongressens medlemmer under anførsel av kjendtmænd at tage ut fra arbejdsfamsundet. Gjennem byen kom man snart og var saa ute paa landet i frisk luft. Vejret var utmærket, hverken varmt eller kjøligt med enkelte skyer der snart flokkede sig sammen i større masser, dog uten regn. Det bakkede, snart grønne snart træbeplantede terræng i Åker tiltalte ved sin ynde. „Målet kørte“, sa en danske, „her skulde jeg lie at bo.“ Under snak og diskussioner om forholdene i de tre nordiske lande, om brydninger indenfor arbejderne paa de særskilte steder og om stillingen paa den avsluttede kongres, gik det i kammeratslig gemtyllighet muntert fremover, snart naadde man skoggrænsen og opsligningen begyndte. Nogle flokke tog i og kom langt foran, andre laa efter i al magelighet, men indhente de bestomindre de foran gaende, der, fordi de hadde tat det for haardt i begyndelsen, blev trætte og satte sig til at hvile i bakkerne. Og da blev der munterhed. Nogle fulgte hovedvejen, andre slog ind paa snarveje og skovstier for at se paa bækken, der bruste ned over, eller „vandfalsene“, som danskerne kaldte det. Vor flok, der sidst drog opover, gik paa og opsamlende flere og flere under opmarsjen, og da vi endelig efter en strid mars naadde frem, var den en av de største. Det var en kjær tur, især for de danske stetteboere. Sommerfællærne var fremme paa vejen, men nu pusede de ut, tørrede sig i ansigterne og gjorde visser: „De hadde stiftet bekjendtskab med det norske utveidnings-system.“ Saa bar det ind i utsigtspavilion-

gen med os. Sejdlere bestiltes: „Naa smatte ølet godt.“ Cigaretterne tændtes og bordene ordnedes foran den aapne side av paviljongen, saa man hadde udsigten foran sig. Der laa Kristiania by, nu saa bitte liden, i den naturstjønne dal, omgivet av bakker, skraaninger og træplantninger og øverst oppe av skov og aaser. Utenfor laa fjorden blaaført i vinden med sølverne solskreis, hvor skyerne aabnede sig og gav lyset vej og længst ute de blåe fjelde. Der sad vi og nød udsigten, mens efternølerne efterhaanden indfandt sig, mødt med muntre hilsminger av os i anledning av deres utmasede utseende. Især sleg munterheden, da den skof ankom, som først drog ut. Den hadde gaat hovedvejen og sat sig ned i bakkerne et steds for at hvile ut; vi, der hadde slaat ind paa en skovsti, var kommet foran. De første skulde bli de sidste og de sidste de første.

Efter hvilen begav man sig op til utsigten paa Tryvandskjøden og besteg taarnet der, hvor man ved siden av det yndige Åker kunde overskue Nordmarkens øde og vilde natur.

Kommet ned igjen samlede vi os i en stor skof, der under „socialisternes mars“ muntert togede fra Frognerfæteren til Holmenkollen ad Kejser Vilhelms vej. Her mødte vi en del andre fæller, som var gaat om Holmenkollen først, og andre fæller, der hadde været opat nede i byen og derfor ikke tænkt at delta i turen, men nu kom efter fjørende. Vi mødtes og stilles under jubel. De drog opover til Sæteren, vi nedover til Holmenkollen, hvor vi skulde vente, til de gaaende kom tilbake igjen. Vi sang, passerede og imellem gjordes rast for at høre en liden tale av en eller anden, som for lejligheden sleg op paa en sten eller en bergtærn ved vejen. Høvelimester Larsen var den første. I et til emnet svarende foredrag skildrede han det vilde i den norske natur og endte med et leve for socialismen, der mottoges med begejstrede hurrarop. Euro p fra Danmark ombødte under levende tilslutning den vej, vi gik, den skulde herester hedde: „De internasjonales vej“. Længere nede, hvor kejser Vilhelms og kong Oskars navnefre og kroner med gyldne bogstaver er indrifsede i felddet grep Bjørkman fra Sverige ordet: Ja, den norske natur var stjern, han kunde forstaa, at nordmændene var stolt av sit land og vilde hævde sin uafhængighet, og han kunde, idet han dablede de blade, der hadde forsøgt at sætte ond blod mellem nordmænd og svensker, forsikre, at der ikke fandtes en svensk arbejder, uten at han ønskede godt for den norske frihed. Talen blev mottaget med hjertelig taknemlighet av nordmændene og atter lagde vi vejen nedgjennem skoven. Med et lysnede det op, og vi hadde den herligste udsigt over dalen, fjordene og fjeldene i syd. Vi standsede uvilkaarligt og fand. filosof. S. Lund sprang op paa en knat og henvendte nogle ord til os for anledningen: Her var vi kommet ut fra den tykke mørke skov og med et skod vi foran lysningen. Det var noget, som ofte hændte, naar en gik i den norske natur. Saa var det ogsaa i utviklingen. Menneffets, ja al tilværelses oprindelse laa skjult i mørke, vi vidste ikke, hvorfra vi kom, og mørkt var det der, hvor vi gik; men med et uanel og pludselig — aapnet der sig lysninger, og det var mot lyset vi stræbte. Socialismen var en saadan lysning. Den vilde skaffe maad til alle, til dem, som nu ofte ikke vidste, hvor de skulde faa den fra. Men vi maatte huske, at maaden ikke var alt. Den var kun et middel til liv, ikke livet selv, og menneffene vilde ikke hvile, før de kom til den store lysning, hvor tilværelsens gaader opløste sig i klarhed. Derfor: under alt vort stræb frem mot lyset! Under jubel togede man videre, gjorde en tur opom Holmenkollens utsigtsstaarn og naadde saa Holmenkollen selv. Her indtok vi forfriskninger og slog os ned for en længere tid for at vente paa dem, som vi hadde mødt paa vejen, og som var gaat op til Sæteren, vi forlod. De vilde snart komme efter. Der sad vi og indtog forfriskninger, kaffe, melk og sejdlere. Humsret var højt, vi var forfriskede av turen og nu da vi snart skulde vende tilbage, var alle enige om, at det hadde været den dejligste tur.

neboer igjen, var alle enige om, at det hadde været den dejligste tur.

Midt under stemningen kom en og meldte, at av de fjørende fæller, som nu var paa nedturen, var der et selskab, som hadde kjørt sig forðærvet. Vognen var væltet ut over et stup. En var alt død, en var næsten død og tre var kvæstet. Og i det samme kom maler Jensen, danskerens ordfører paa kongressen, støttet av to mand. Hans fod var stødt og forstuet. Han spurte bare efter, hvordan det var gaat Ågel Danielsjon. Var ogsaa han med der? Uvisse og ængstelige begav vi os nedover til ulykkesstedet, mens nogle tog sig av den tilfældekomne. Da vi kom derned sit vi se et blodigt lig. Det var vognmandsgutten, som kjørt selskabet, en aldrende mand, henved de firrti aar. Hjernen var slaat ind. En anden var kjørt nedover til byen, saa vidt kommet til bevidsthed igjen; men det var usikkert, hvor vidt han vilde staa sig efter det. Hvem var det? Det var murer Hansen fra Danmark. Men hvor var Ågel Danielsjon? So der sit vi se paa ham, og paa murer Schulze herfra. De var allsaa ikke værre tilfældekomne, end at de hadde faat mindre kvæstelser.

Først nu var der tid til at spørge om, hvordan det var gaat til det hele. De var kommet fjørende ovenfra og smal som vejen er, hadde de kjørt mot en vogn, som de mødte, og hesten var toget ut. Optat av sine samtaler hadde de ikke lagt mærke til den forøgede fart. Men med et hoppede Ågel Danielsjon ut av vognen og derpaa murer Schulze.

De tre andre sad endnu i, da vognen tærnede mot stenene ved siden av vejen og væltede utover. Maler Jensen, der sad bagt strakte benene ut og lænede sig over paa den anden side av vognen og kom efter omstændighederne heldig fra det. Men vognmandsgutten og murer Hansen, der sad ved siden av ham or an før ut. Vognmandsgutten faldt mot en sten knuste hodet øjeblikkelig og døde sandsynvis med engang, og murer Hansen laa der ogsaa uden bevidsthed i begyndelsen; ogsaa han hadde faaet et stød i hodet, der vel vilde bli hans død. Saa blev han, saa fort det lod sig gjøre at faa hest kjørt til rigshospitalet. Maler Jensen blev ledet op til hotellet av to tyskere. Ågel Danielsjon kom ogsaa op i en vogn og blev kjørt nedover. Han hadde, idet han hoppede ut forstødt knæet. Endelig blev ogsaa liget kjørt bort. Ja naa hadde vi faat tur, lød det fra flere. Murer Schulze, der var den, som var kommet bedst fra det, var det, som gav os underretning. Han hadde da han hoppede ut, faat strubbet huden av næsen. Det var det hele.

Efterat ha været opom hotellet begav vi os nedslaat paa tilbagevejen.

Kongressfælsen.

—o—

I arbejdsfamsundets festlig smykkede sal var dækket til over 200 personer. Paa grund av den om eftermiddagen indtrufne ulykke samledes deltagerne noget senere end oprindelig bestemt.

Alle var grebne og nedtrykket over den sorgelige ende, som utslutten hadde taget, og stik som man hadde glædet sig til denne famsamkomst. Kammeraterne hadde formaaet J. Jensen og Ågel Danielsjon til at forsøke, om de kunde deltage. Jensen besøimede flere gange og maatte straks bringes hjem. Ågel Danielsjon holdt ut til man hadde spist, trods voldsomt tiltagende smerter i det højre knæ, men da maatte ogsaa han bringes hjem.

Forinden han forlod salen, holdt han en kort tale og endte med en tak til arbejderne, der besøimedes med et rungende: „Leve Ågel Danielsjon!“

Run murer Schulz-Olsen var sluppen saa godt fra uheldet, at han kunde deltage til festens slut.

Bogtrykker Knudsen bad nedbrudt deltagerne velkommen. Taust tilendebragte man

nedbrændte, for nogen hadde lyst til at noget.

Endelig sleg dr. Mosen op og talte om de fremmede arbejderrepræsentanter.

Sangerne avsang nogle sange, hvorved der fortjattes utover med taler, alle alvorlige og vedrørende arbejderens dybeste interesser.

De delejseres avreise.

—o—

Vore danske meningsfæller avrejste i dag med „Kristiania“ til Kjøbenhavn.

Stemningen var som let forfælelig trykket, de efterlod jo en av sine kammerater som sig.

De hadde gjort alle mulige anstrængelser for at kunne bringe liget med sig hjem, var i orden; men kaptajnen paa dampstiben „Kristiania“ nægtede at tage den døde med. Det vil først blive afsendt med „Nidaros“ idag.

Flere hundrede meningsfæller var fremme mødt paa bryggen for at tage avsked med de svenske og danske delejserede. Da klokken var tredje gang, traadte formanden for de svenske virkende sagsforeninger i Kjøbenhavn, hr. m. ler J. Jensen, frem til rællingen og sa:

„Norske meningsfæller, det er med sig at vi byder eder farvel, vi efterlader jer av vore, som lik tilbage her. Vi takker norske delejserede for deres deltagelse i arbejdet vi har utført i disse dage, et arbejde som ikke vil ha vært forgjæves, men som vi bringe arbejderbevægelsen i de tre nordiske lande et sikkert skridt fremad. Til slut, med mig et leve for de skandinaviske arbejdere.“

Med et nifolbigt hurra besvarede de tale.

Typograf Nielsen fra Malmø takkede de svenske arbejderes vegne og utbragte et leve for den revolusjonære socialisme og Nikolai Petersen utbragte et leve for de internasjonale arbejderbevægelse.

I det stibet gled fra bryggen, bad Jepsen de paa bryggen staaende norske arbejdere om, som avskedsbilsen at rope et tre gange hurra for deres bortdragende svenske danske brødre.

Hurraropene lød kraftigt og gattene svingedes i luften. Baaten gled videre og længere bort, og lyden av socialisternes mars, som de bortdragende sang, blev svagere og svagere.

— Redaktør Ågel Danielsjon fra Malmø var mere stadet end man fra først hadde troet. Han hadde vandt i knæet og maatte holde sig hele mandagen, da han ikke saalede bestemt, kunde holde foredrag mandag formiddag. Han besluttet han sig til at rejse. Kl. 9.40 lod han med det sydgaaende tog Kristiania. Flere meningsfæller var mødt frem paa gaarden og tog en hjertelig avsked med ham.

Danielsjon uttalte i siste øjeblikke harme over den fortolkning venstrebladene gavet hans uttalelser, og han lovede at skulde faa høre fra ham.

Skandinaviske sagsforbund.

—o—

Mekanikernes, formernes, pladearbejderne og smedenes foreninger holdt fællesmøde mandag aften i arbejdsfamsundets lille sal, forhandling om stiftelsen av et skandinaviske forbund mellem arbejdere i jernindustrien i de nordiske lande. Der var mødt frem saamant omtrent som lokalitet kunde rumme.

Dr. Euro p, repræsentant for smedene og maskinarbejderforbundet i Kjøbenhavn, holdt først et interessant foredrag, hvorefter han brede foreningsbevægelsen inden faget i Danmark, særlig i Kjøbenhavn.

Den første forening i faget i Danmark blev stiftet 1873. Den hadde i begyndelsen fristet en mindre frodig tilværelse og hadde hat meget at kæmpe med. Saaledes hadde